

NOWY DZIENNIK

W Y D A N I E

10

W I E C Z O R N E

ŚWIAT PATRZY W OSŁUPIENIU

Mściwy odwet hitlerowski wywołał zmianę sytuacji międzynarod.

Anglia przyjdzie z pomocą prześladowanym

Warszawa, 19. 11. (A) Korespondent „Kuriera Warszawskiego” donosi z Londynu: Do chóru głosów oburzenia z powodu prześladowań żydów w Niemczech przybyły dziś ważne głosy dwóch członków gabinetu a mianowicie ministra Indii lorda Zetlanda i kanclerza skarbu sir John Simona jednego z głównych budowniczych umowy monachijskiej. Zetland odparł twierdzenie ministra Goebelsa, że Anglia nie powinna się interesować postępowaniem Niemiec wobec żydów i oświadczył, że cały świat cywilizowany patrzy w osłupieniu na masowy, mściwy odwet jaki rząd niemiecki stosuje przeciwko tysiącom niewinnych ludzi.

Kanclerz skarbu Simon przemawiając w północnej Wani podkreślił, że wyniki konferencji monachijskiej przyjęte zostały przez wszystkich ludzi dobrej woli jako podstawa, na której ma być wzniesiony gmach międzynarodowego porozumienia. Te widoki jednak zniszczone zostały w ciągu kilku ostatnich dni wypadkami, które głęboko wstrząsnęły światem. Mściwy odwet na dziesiątkach tysięcy żydów niemieckich, którzy nie ponoszą żadnej winy za zbrodnię paryską wywołał przerażenie i współczucie dla ofiar. Zdaniem sir Si-

mona, należy na to oburzenie opinii świata zwrócić uwagę, gdyż może to mieć poważne konsekwencje międzynarodowe. Kanclerz skarbu oświadczył, że rząd angielski zdecydowany jest uczynić maksymalny wysiłek by przyjąć z pomocą prześladowanym i w tym celu skomunikował

się telegraficznie z gubernatorami różnych kolonii brytyjskich aby niezwłocznie nadesłali rządowi informacje o możliwości osiedlenia żydów w koloniach. Kanclerz skarbu zapewnił, że rząd złoży z początkiem przyszłego tygodnia w tej sprawie oświadczenie w Izbie Gmin.

Napreżenie między Stanami Zjedn. a Niemcami

Berlin, 19. 11. PAT. Ataki prasowe, skierowane początkowo tylko pod adresem Anglii jako odpowiedź na ataki w sprawie niemieckiej polityki antysemitycznej, rozszerzyły się obecnie na Francję i Stany Zjednoczone. — Zwłaszcza w odniesieniu do Stanów Zjedn., przybrało pogorszenie stosunków dość wyraźny charakter.

Wiadomość podana przez Niemieckie Biuro Informacyjne donosząca o wezwaniu do Berlina ambasadora Dieckhoffa, a zwłaszcza komentarz,

wspominający o „dziwnym stanowisku Stanów Zjedn., wobec wewnętrznych wypadków Niemiec” wywołała w tutejszych kołach politycznych wrażenie, że jest to odpowiedź na wyjazd ambasadora Wilsona.

Piątkowa prasa poświęca obok szeregu artykułów skierowanych przeciwko Francji na tle polemiki z prasą francuską w sprawie zajęć antyżydowskich, również ostre wystąpienia przeciwko Stanom Zjednoczonym.

Ameryka zrywa stosunki handlowe z Niemcami

Warszawa, 19. 11. (A) Korespondent „Kuriera Warszawskiego” donosi z Londynu: Wedle wiadomości z Waszyngtonu odwołany został z Berlina na stałe ame-

rykański radca handlowy w Berlinie Douglas Müller, co wywołało pogłoski, że rząd amerykański zamierza zerwać stosunki handlowe z Niemcami.

Stany Zjedn. potroją swe siły zbrojne

Nowy Jork. 19. 11. PAT. Zastępca sekretarza stanu departamentu wojny Johnson wygłosił wczoraj w Bostonie przemówienie do przedstawicieli sfer gospodarczych stanów Nowej Anglii. W przemówieniu swym przedstawił Johnson zarys przyszłego programu zbrojeniowego Stanów Zjedn., przewidującego również mobilizację przemysłu. Johnson oświadczył, iż prezydent Roosevelt zamierza zaproponować kongresowi rozbudowę floty powietrznej do stanu 9.280 samolotów. Johnson uzasadnił konieczność tej rozbudowy floty powietrznej Stanów Zjedn., zagrożeniem amerykańskiej przewagi powietrznej przez stałe w tej dziedzinie postępy Europy. Aby nadać zawrotnemu tempu zbrojeń pozostałym państwom będą musiały Stany Zjednoczone swe siły zbroj-

ne powietrzne podwoić, a nawet potroić.

Zarządzenia wojskowe w U. S. A.

Boston 18. 11. (R). Podsekretarz stanu obrony Johnson oświadczył, iż prez. Roosevelt zwróci się do Kongresu o zwiększenie stanu samolotów bojowych „pierwszej linii” z 2.320 do 9.280.

Stan wojska stałego i gwardii narodowej ma być podniesiony w ciągu 4 miesięcy z 400 tys. do 1 miliona.

Układ handlowy amerykańsko-angielski będzie rozszerzony

Waszyngton. 19. 11. PAT. Tutejsze sfery oficjalne wyrażają nadzieję że układ handlowy Wielkiej Brytanii z Kanadą zachęci Australię, Nową Zelandię, południową Afrykę i Argenty-

Układ handlowy między Kanadą a U. S. A.

Waszyngton, 18. 11. PAT. Równocześnie z zawarciem anglo-amerykańskiej umowy handlowej, podpisany został w Waszyngtonie przez prezydenta Roosevelta i premiera kanadyjskiego Mackenzie Kinga nowy układ handlowy między Kanadą a Stanami Zjednoczonymi A. P. Układ przewiduje wydatne obniżki cel, które obejmą około 75 procent wartości ogólnego obrotu pomiędzy tymi krajami.

ne do zawarcia analogicznych układów ze Stanami Zjednoczonymi. Rozmowy wstępne na temat tych układów są już podobno w toku.

Wyniki porozumienia włosko-brytyjskiego

Londyn, 19. 11. PAT. Rezultaty wprowadzenia w życie porozumienia włosko-brytyjskiego stają się już oczywiste. Rząd włoski oficjalnie zakomunikował brytyjskiemu Foreign Office przez ambasadę włoską w Londynie swoje postanowienie natychmiastowego przystąpienia do londyńskiego traktatu morskiego z r. 1936, przyjmując oczywiście wszystkie ograniczenia jakościowe, przewidziane w tym traktacie, a przede wszystkim granicę 35.000 ton, jako maksymalną wyporność dla pancerników. Rząd

włoski godzi się na to ograniczenie, mimo zamiaru W. Brytanii i St. Zjednoczonych podjęcia z racji Japonii budowy pancerników większych ponad wyporność 35.000 ton, z tym jedynie zastrzeżeniem, że Włochy przestrzegają granicy 35.000 ton tak długo, dopóki żadne inne kontynentalne mocarstwo europejskie jej nie przekroczy. Włochy zajęły więc w sprawie tej stanowisko analogiczne do Francji. Decyzja włoska wyklucza możliwość włosko-brytyjskiego wyścigu zbrojeń morskich.

Anglia wydaje 200 milionów f. szt. na lotnictwo

Londyn 19. 11. PAT. Przemawiając w czaisie obiadu wydanego przez klub prasy w Londynie, minister lotnictwa Kingsley Wood oświadczył między innymi, że w czerwcu r. 1939 lotnictwo wojskowe W. Brytanii dysponować będzie stanem liczebnym, sięgającym stu tysięcy ludzi, gotowych w każdej chwili do należytego zapewnienia bezpieczeństwa i obrony kraju. Minister lotnictwa zaznaczył

w dalszym ciągu, że przyszły preliminarz budżetowy dla lotnictwa osiągnie sumę nie mniejszą niż 200 milionów funtów szterlingów. Podkreślając wielkie znaczenie wykwalifikowania lotnictwa, Kingsley Wood podkreślił, że produkcja samolotów znacznie wzrosła i w ciągu najbliższych miesięcy pozycja W. Brytanii pod tym względem będzie jeszcze lepsza.

Ambasador Poncet w Rzymie

Rzym. 19. 11. PAT. Dziś rano ambasador Francji Francois Poncet przyjeżdżając został na uroczystej audiencji w pałacu kwirynalskim, gdzie złożył li sty akredytujące go w charakterze ambasadora Rzeczypospolitej francuskiej przy królu Włoch i cesarzu Etiopii.

POŻAR W BARCELONIE

Kartagena. 19. 11. PAT. Radiostacja marynarki rządowej nadała wczoraj o godz. 23-ej komunikat ministerstwa obrony narodowej, według którego w Barcelonie wybuchł gwałtowny pożar przybierając olbrzymie rozmiary. W szeregu miejsc nastąpiły liczne eksplozje. Na miejsce wypadku udał się premier Negrin, — który polecił wsząć śledztwo dla ustalenia przyczyn pożaru.

Belgia wycofuje się z komitetu nieinterwencji

Bryksela, 18. 11. PAT. Wedle uporczywych poglądów, Belgia zamierza wycofać się z komitetu nieinterwencji w Londynie. Belgijskie koła gospodarcze nalegają na nawiązanie stosunków z rządem w Burgos, co napotyka na opozycję lewicy. Belgia zatem wycofując się z komitetu, pragnęłaby zmanifestować, iż jej stanowisko wobec rządów hiszpańskich nie posiada charakteru politycznego i polega jedynie na względach gospodarczych.

Śnieg w pustyni

Aleksandria 19. 1. PAT. W pustyni libijskiej spadł śnieg, który w szeregu miejscowościach spadł np. w Marsa, Matruh i Sollum nad Morzem Śródziemnym pokrył całkowicie ziemię. Nikt z Beduinów nie widział w życiu swoim śniegu, prócz porannego szronu.

Młodociani bandyci samochodowi zabili trzy osoby

Graz 19. 11. PAT. Wczoraj wieczorem dwóch młodocianych bandytów samochodowych zatrzymał policjant Huettnerberg (Karyntia) samochodem osobowy i pozbawiło życia kilku strzałami rewolwerowymi jego kierowcę. Bandyci udali się następnie zrabowanym samochodem w okolice miejscowości Perschau w Styrii, gdzie ustawili na drodze z wywróconego drzewa zapórę i oczekiwali na nową ofiarę. Około godziny 8-ej wieczorem pojawił się samochód, należący do urzędu pracy w Judenburgu. Jadący samochodem dwaj inżynierowie oraz kierowca wysiedli celem usunięcia zapory, przy czym zostali ostrzelani przez ukrytych w zasadzce bandytów. Kierowca samochodu zginął

od kul napastników, jednemu z inżynierów udało się zbiec, drugi zaś zastał uprowadzony jako zakładnik. W międzyczasie inżynier, któremu udało się zbiec, powiadomił władze policyjne o dokonanym napadzie, które przedziwiony telefonicznie wszystkie swe okoliczne posterunki oraz oddziały S. A., wszczęły energiczny pościg. Bandyci po dokonaniu drugiego napadu udali się wraz z uprowadzonym inżynierem w kierunku miejscowości Unzmarkt, gdzie samochód ich, jadący z największą szybkością zawadził o poręcz mostu i wywrócił się. Dziwnym zbiegiem okoliczności, jadący samochodem wyszli z tej katastrofy bez szwanku. Uprowadzony jako zakładnik inżynier, pozostawał na szosie, bandyci zaś zbiegli w okoliczne pola. W późnych godzinach wieczornych udało się patrolowi S. A. wpaść na trop bandytów. Otoczeni bronili się oni do ostatka, przy czym zdołali zabić strzałami rewolwerowymi dwóch członków patrolu. Po zaciętej walce zdołano ostatecznie ująć i odprowadzić do Judenburga obu bandytów. Są oni lekko ranni. Jeden z nich liczy lat 20, drugi zaś 13.

Amnestia w stosunku do przestępstw dewizowych

Warszawa, 19. 11. (A) W dzisiejszym Dzienniku Ustaw ukaże się dekret Prezydenta R. P. stanowiący rodzaj małej amnestii w stosunku do przestępstw dewizowych i skarbowych popełnionych przez obywateli posiadających kapitały zagranicą. Jak wiadomo, ostał wprowadzony obowiązek zgłoszenia w Banku Polskim wszystkich posiadanych zagranicą kapitałów, należności, nieruchomości i t. d. W wielu wypadkach obywatele polscy posiadacze tych kapitałów popełnili wykroczenia czy nawet prze-

stępstwa dewizowe i skarbowe przez uchylenie się od płacenia podatków od zagranicznych kapitałów lub wywożenie tych kapitałów bez zezwolenia komisji dewizowej, i t. d. O ile obecnie zgłoszą oni w wyznaczonym terminie wszelkiego rodzaju ułożone zagranicą kapitały postępowanie karne przeciwko nim będzie zaniesane. Lojalne wykonanie obowiązku zgłoszenia całkowicie wymaże popełnione przewinienie dewizowe.

Ruś Podkarpacka w obliczu przewrotu

Budapeszt 19. 11. PAT. Korespondent węgierskiej agencji telegraficznej donosi z Ungwaru:

W najbliższych dniach należy się spodziewać w czesko-słowackiej części Rusi Podkarpackiej zupełnego przewrotu. Ludność nie może wyżywić mas żołnierzy czeskich i uciekinierów z terenów przyłączonych do Węgier i broni się rozpaczliwie przed rekwizycjami. Panuje również wielkie niezadowolenie wśród wojska czeskiego. W Wielkim Sewiljuszu trwają zaciekle walki i panuje takie zamieszanie, że nie wiadomo, kto z kim się bije. Przybywają świeże transporty wojsk z Czech, które z powodu braku dróg lub ich zniszczenia z wielką tylko

trudnością i w stanie zupełnego wyczerpania przedostają się do Rusi Podkarpackiej. Wzdłuż dróg górskich leżą gęsto zwłoki zastrzelonych lub zupełnie wyczerpane konie. Wojsko z powodu braku innych środków żywności odżywia się mięsem końskim. Żołnierze dostają pół kilograma chleba na dwa dni. Ludność miejscowa z całą zaciętością zwraca się szczególnie przeciw oficerom i żandarmom czeskim, którzy z tego powodu we wsiach i miastach pokazują się tylko w towarzystwie oddziałów ochronnych. Przez linię demarkacyjną uciekają w dalszym ciągu do Węgier całe masy ludności i żołnierzy czeskich.

14 wozów kości słoniowej 2 wozy piasku złotego

Tajemniczy skarb w sercu Afryki.

Lizbona 19. 11. PAT. Dziennik „Noticias de beira” (kolonia Mozambiku) donosi o przygotowanej przez kapitana angielskiego J. G. W. Leitpolta wyprawie celem odnalezienia skarbow kacyka plemienia murzyńskiego Matabelów zamieszkującego w południowej Rodezji — Lobengula. Na ślad tego skarbu kapitan Leitpolt natrafił w czasie wojny światowej, gdy wojska unii południowo-afrykańskiej zajęły ówczesną niemiecką południowo-zachodnią Afrykę. W stolicy kolonii Windhock znalazł on w biurach zarządu teczkę, noszącą napis „skarby Lobengula”, w której znajdowały się wskazówki dotyczące miejsca, gdzie skarb został zakopany oraz dane o jego wartości. Skarb ma się składać z 14 wozów kości słoniowej, 2 wozów piasku złotego oraz dużej ilości diamentów. Wartość skarbu przedstawia po-

każną kwotę 30 milionów funtów angielskich. Kacyk Lobengula obawiając się o całość skarbu, nakazał 1200 swym wojownikom odwiezienie na północ, w granice kolonii portugalskiej Angoli skarbu i zakopanie go w wyznaczonym przez siebie miejscu. Rozkaz kacyka został wykonany. W obawie, by któryś z wojowników nie zdradził tajemnicy, Lobengula wymordował ich podstępnie w pobliżu miejsca gdzie skarb zakopano i tamże zostali pogrzebani.

Kapitan Leitpolt twierdzi, że miejsce zakopania skarbow zostało już przez niego ustalone podczas poprzednich poszukiwań. Obecnie zamierza on przystąpić do odkopania skarbu, jednak liczy się poważnie z trudnościami i kosztami.

Pilot karżony o spowodowanie katastrofy lotniczej

Przed Sądem Okręgowym w Tarnowie toczyła się sprawa 26-letniego Józefa Mściława Józefczyka, studenta praw oskarżonego o spowodowanie katastrofy lotniczej.

Dnia 5 lipca br. na prośbę oskarżonego Ośrodek P. O. W. w Krakowie zezwolił mu na odbycie lotu ćwiczebnego z Krakowa do Lwowa, na awionetce R. W. D.

Z Józefczykiem wystartowały równocześnie awionetki, pilotowane przez pp. Rutkowskiego i Różyckiego, od których, według polecenia kpt. Słowińskiego miał oskarżony nie odlatywać dalej jak na 500 mtr.

Józefczyk wystartował pierwszy, i wziął kurs

na Dąbrowę Tarnowską, zbaczając z głównej trasy.

Nad wsią Siedliczowice, opuścił się na wysokość niespełna 100 metrów nad ziemią i zaczął krążyć nad dworem swego znajomego.

W pewnym momencie zawadził o drzewo, powodując katastrofę.

Awionetka uległa rozbiciu. Pilot wyszedł z wypadku bez szwanku.

Przed sądem Józefczyk do winy się nie przyznał.

Ponieważ nie zjawił się główny świadek oskarżenia rozprawę odroczone.

Pos. Sommerstein u p. premiera

Warszawa, 19. 11. (A) Premier Składkowski przyjął wczoraj posła dra Sommersteina, który przedstawił p. premierowi sytuację studentów żydowskich na wyższych uczelniach, szczególnie w związku z zawieszeniem 10 studentów żydowskich wydziału humanistycznego U. J. P., za niezajmowanie wyznaczonych im ławek gheftowych. P. premier przyrzekł zainteresować się tą sprawą.

15 dezyderatów przedstawicieli prasy

Warszawa, 19. 11. (A) Wydział Wykonawczy Związku Dziennikarzy łącznie z przedstawicielami Syndykatu Warszawskiego i Klubem Sprawozdawców Parlamentarnych zebrał się wczoraj o godz. 12 w nocy i przeprowadził szczegółową analizę referatu ministra Grabowskiego o projekcie dekretu prasowego. W dyskusji wyłoniło się 15 dezyderatów, które delegaci dziennikarzy przedstawili p. ministrowi Grabowskiemu dziś o godz. 12 w południe na specjalnej audyencji. W tych i innych jeszcze materiałach dziennikarze domagają się zupełnego uchylenia niektórych postanowień a co do innych proponują liberalniejsze sformułowanie. Nawiązując do zgody p. premiera na propozycję dyrektora Związku Dziennikarzy p. Biegi zgłoszony został dezyderat, aby dekret prasowy wszedł w życie wraz z przepisami wykonawczymi. Wspomniane posiedzenie zakończyło się o godz. 2.30 w nocy a szczegółowe sformułowanie przyjętych uchwał zostało powierzone specjalnej komisji, która obradowała do godz. 4 nad ranem. W niedzielę rano zarząd Związku Dziennikarzy w pełnym składzie zajmie stanowisko w stosunku do dekretu i sprawozdania wydziału wykonawczego. Analogiczne obrady odbyły się również w Związku Wydawców, który przedłożył swoje dezyderaty na specjalnej audyencji natychmiast po audyencji dziennikarzy.

—00—

Król Karol rumuński w Paryżu

Paryż, 19. 11. PAT. W sobotę wieczorem po 3-dniowych uroczystościach londyńskich i jednodniowej wizycie w Brukseli, przybywa do Paryża z wizytą oficjalną król Karol rumuński wraz z b. wojewodą Michałem. Wizyta królewska w Paryżu potrwa 2 dni, które będą wypełnione przez uroczystości oficjalne, przez polowanie reprezentacyjne w Rambouillet i przez rozmowy polityczne z prem. Daladier, min. Bonnet i innymi członkami rządu francuskiego.

Nadzwyczajny kongres socjalistów francuskich

Paryż 19. 11. PAT. Partia socjalistyczna wydała komunikat: Stały komitet administracyjny postanowił zwołać nadzwyczajny kongres partii do Paryża na dzień 24. 25 i 26 grudnia. Na porządku dziennym znajdzie się zagadnienie pokoju i polityka pokojowa partii. Komunikat zastrzega się, że o ile okoliczności pozwolą, to komitet administracyjny włączy do powyższego porządku dziennego również i dyskusję nad sytuacją polityczną.

—00—

Kto wygrał na loterii?

Warszawa, 19. 11. (A) W dzisiejszym ciągu nieniu Loterii Państw. padły większe wygrane na następujące numery:

125 tys. zł wygrał nr 125392

5 tys. zł na Nry 11537, 155055, 26568, 111564

2 tys. zł na Nry 18378, 32174, 53696, 142574.

Notowania giełdy warszawskiej

Warszawa, 19. 11. (A) Dzisiejsze notowania giełdy warszawskiej (zamknięcie kursów):

Akcje: Bank Polski 131, Węgiel 34, Cukier 35.5, Ostrowieckie 65.5, Lilpop 88, Tendencja słabsza.

Papiery procentowe: 3 proc. inwestycyjna I em. 84 3/4, 3 proc. inwest. II em. 83 3/4, 4 proc. dolarowa 42.5, 5 proc. konwersyjna 68 1/4, 4 pół procent. wewn. 61 3/4, 4 proc. konsolidacyjna 66.5—67. — Tendencja nieco słabsza.

NA PROGU BANKRUCTWA

Gdy źródła zasobów Trzeciej Rzeszy wyschły

„dziko zgrzyta zębami

Zachodnia Europa żyje w atmosferze, którą wytworzyło porozumienie monachijskie.

Chociaż wszyscy uczestnicy konferencji monachijskiej odetchnęli z ulgą, kiedy doszło do zawarcia układu, tylko niektórzy z nich wracali z Monachium jako triumfujący. Inni dobrze czuli, że ponieśli porażkę. Ale nawet radość zwycięzców trwała bardzo krótko. Dzisiaj w zwycięskim obozie panuje nastrój przynębienia i trwogi. Można zastosować do niego słowa napisane 70 lat temu przez znanego satyryka rosyjskiego Sałtykowa - Szczedryna, które brzmią jak proroctwo:

„Twarze zwycięzców nie uderzają tym zupełnym zadowoleniem z siebie, jakie przystoi triumfatorom prawdziwych triumfatorów; ich uroczyste hymny odznaczają się hałaśliwością i egzaltacją, lecz mimo to nie dają istotnej harmonii, napełniającej duszę spokojem. Widzi się, że terazniejszy triumfator jeszcze nie uważa swojego dzieła za dokończone, że jeszcze odczuwa potrzebę uszczupnienia kogoś, dokuczenia komuś, uśmiercenia kogoś. Jest chmurny, a nawet chwilami, stając się podobnym do rozjuszonego goryla dziko zgrzyta zębami. Boi się, żeby mu jakoś nie zabrano tego mięsa, na które ostrzy sobie zęby...”

Wyścig zbrojeń

Angielska prasa gospodarcza, zastanawiając się nad skutkami układu monachijskiego, poświęca wiele miejsca analizie położenia gospodarczego Trzeciej Rzeszy, stara się ocenić jej zasoby ekonomiczne i finansowe. Zagadnienie jest bardzo ważne, bo od tych zasobów zależy, na co Niemcy jeszcze się odważą w dziedzinie międzynarodowej, czego będą żądały grożąc i strasząc.

Warto zwrócić uwagę na recenzję o niedawno wydanej książce angielskiej o podstawach angielskiej polityki zagranicznej w okresie od r. 1792 do r. 1802. Pisma kładą nacisk na ustęp, w którym autor przypominał co politycy angielscy sprzed 130 lat sądili o Niemcach. Już w r. 1807 ówczesny kierownik angielskiej polityki zagranicznej, Cauning, powiedział, że opanowanie całych Niemiec przez zaborcze Prusy „będzie czymś złowieszczym”.

Wiemy, jaki wniosek Anglicy wyciągają z rozważań nad możliwymi następstwami tego, co się stało w Monachium: trzeba się zbroić.

Niemcy się boją

Ten wniosek bardzo gniewa Niemcy. Gniewa i niepokoi, albowiem władcy Trzeciej Rzeszy coraz wyraźniej widzą, że sztuczna struktura gospodarcza, którą stworzono w Niemczech, łatwo się może zawalić pod wciąż wzrastającym ciężarem wydatków na zbrojenia.

I nadrabiają miną

Prasa niemiecka, chociaż się jąka, kiedy mówi o wewnętrznych sprawach gospodarczych, ujawnia ciekawe rzeczy walując dwa tematy. Jeden z nich sprowadza się do takiego pytania: jak ograbić przeciwników na rynku międzynarodowym, a jednocześnie okpić klientów zagranicznych.

Pisma otrębuja wielki sukces: Niemcy, którzy byli zadłużeni i nie włączyli w bilansie handlowym końca z końcem, teraz występują w roli pożyczkodawcy. Czasopismo „Wirtschaftsdienst” zaznacza tonem znawcy, iż wierzycielem zewnętrznym może być kraj nie mający złota, które dotychczas było podstawą kredytów zagranicznych.

Tajemnica nowego wierzyciela polega na tym, że pod pozorem pożyczki sprzedaje się na kredyt towary niemieckie, przy czym dłużnik także płaci za nie towarami. Nie można nie spostrzec, iż „pożyczając” w ten sposób, Niemcy dążą do tego, by na wszelki wypadek mieć

zapewniony przywóz surowców i artykułów spożywczych. Co do dłużników Niemiec, to kto wie, czy się nie znajdują w położeniu tego niedźwiedzia, który pomagał chytremu chłopu siać rzepę: „Masz, misiu, roślinki, a ja wezmę korzonki”.

Kuszenie partnerów monachijskich

Drugi temat omawiany przez niemiecką prasę gospodarczą jest organicznie związany z pierwszym, ale przedstawia się go w zupełnie inny sposób. Dlaczego? Dlatego, że tutaj idzie nie o mniejsze państwa, lecz o kraje wielkie i rozporządzające kapitałami. Te kusi się perspektywą „gospodarczego Monachium”. Jeżeli powiadają Niemcy, mocarstwa potrafiły dojść do porozumienia, kiedy trzeba było załatwić trudną sprawę polityczną, to metodę układów łatwo można zastosować także w dziedzinie międzynarodowych stosunków gospodarczych.

Trzy bolączki Niemiec

Triumfatorzy niemieccy, jedząc nabierają apetytu. Ale wchodzi tu w grę nie tylko pragnienie nowych zwycięstw i zuchwalstwo, które wzrosło po sukcesie monachijskim. Chodzi przede wszystkim o to, że ten sukces nie uwolnił Niemiec od trzech bolączek.

Brak pieniędzy na zbrojenia

Pierwsza z nich — to pytanie, skąd wziąć pieniądze na ogromne i coraz kosztowniejsze zbrojenia. Dopóki faszyzm niemiecki nie miał groźnych współzawodników w wyścigu zbrojeń, mógł jakoś wiązać koniec z końcem, chociaż krach wisiał w powietrzu. Ale teraz, kiedy się zaczęli poważnie zbroić tacy bogaci, jak Anglia i Stany Zjednoczone, Niemcy łatwo mogą pozostać w tyle. Jeżeli zaś nie będą się liczyli z siłami, pękną jak żaba, która chciała dorównać wołowi.

Plan Goeringa

Druga bolączka — to słynny czteroletni plan surowcowy Goeringa. Do wydatków na zbrojenia trzeba dodać to, co ma kosztować stworzenie własnej bazy surowcowej. Obliczono, że wykonanie tego planu czteroletniego już pochłania 2 miliardy marek rocznie, a nie wiadomo, czy się na tym skończy. Zapowiadano, że plan okaże się „samowystarczalnym”, t. j. że nowe przedsiębiorstwa będą przynosiły wielkie zyski, dzięki którym wprowadzenie planu w życie nie obciąży budżetu państwowego. Rzeczywistość wygląda zupełnie inaczej. Ponadto zaszło coś jeszcze gorszego: Goering dopiero buduje swoje fabryki, a cła już zostały podwyższone i przemysł niemiecki już drożej płaci za przywożone surowce. Kiedy zaś zjawia się nowe surowce niemieckie, przemysłowcy będą sarkali na ich ceny, a państwo straci znaczną część dochodu z cła. Ma się rozumieć, że droższe surowce osłabiają pozycję przemysłu niemieckiego na rynkach zagranicznych.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

—Generalny komisarz wyborczy St. Giżycki ogłosił w „Monitorze Polskim” z dnia 18 listopada 1938 wyniki wyborów do Sejmu i Senatu zgodnie z art. 76 ordynacji wyborczej do Sejmu i art. 34 ord. wyborcz. do Senatu.

—Donoszą z Le Cap: Jeden z największych składów tutejszego portu padł pastwą płomieni. Pożar wybuchł wczoraj popołudniu i rozprzestrzenił się z taką szybkością, że nie było mowy o skutecznej akcji straży pożarnej. Straty oceniane są na 9 milionów franków. W czasie akcji ratunkowej wiele osób odniosło dotkliwe rany i poparzenia.

Brak surowców

Trzecia bolączka: Niemcy w ogóle nie mają dosyć surowców, żeby utrzymać swój przemysł na wysokim poziomie. Angielski „Economist” stwierdził, że Niemcy importują mniej surowców zagranicznych, niż ich potrzebują: wydają na nie tylko 2 miliardy marek rocznie, a powinny wydawać blisko 4 miliardy. Oprócz surowców, trzeba surowadzać także niezbędne produkty, chociażby tanią soję i kukurydzę. Z żywnością nie ma kłopotów. „Wirtschaftsdienst” donosi, że we wrześniu, kiedy Niemcy przedsięwzięli środki mające na celu zmniejszenie przywozu, odbiło się to na surowcach, lecz artykułów spożywczych sprowadzono nawet więcej niż w poprzednim miesiącu.

Kto im pożyczycy?

Wnioski. Niemcy obecnie na gwałt potrzebują kredytu zagranicznego w kwocie kilkuset milionów marek tylko po to, aby utrzymać swój przemysł na dotychczasowym poziomie. A przecież to im nie wystarczy: muszą podwyższyć ten poziom, ponieważ pewne państwa zaczynają je prześcigać w wyścigu zbrojeń. Nie pozostaje im nic innego, jak liczyć na pieniądze i na dobre serca partnerów monachijskich, ściślej: Anglii.

Czy jednak można sobie wyobrazić, że Anglia zechce dać Niemcom miliony — na zbrojenia.

Rozumie się samo przez się, że nie ma mowy o pożyczce opartej na podstawach czysto ekonomicznych. Wszyscy widzą, że stan finansów niemieckich jest opłakany i że można przewidywać najrozsądniejsze powikłania. Angielska prasa giełdowa wróży, że w najbliższej przyszłości Niemcy znów zbankrutują i zawieszą wypłaty swoich krótkoterminowych zobowiązań.

Wobec takich prognoz zagranica mogłaby udzielić Niemcom pożyczki tylko ze względów czysto politycznych. Zdaje się, że teraz, po niesłychanych wyczynach, które ostatecznie ich skompromitowały, Niemcy same straciły wszelką nadzieję na pomoc zagraniczną.

Gdy źródła wyschły...

Cóż więc je czeka? Niedawno, kiedy mobilizacja zmusiła je do zwiększenia wydatków, okazało się, że nie mają żadnego źródła pieniędzy na potrzeby nadzwyczajne, oprócz — maszyn drukarskich. Weszły na drogę zwyczajnej inflacji. We wrześniu wydrukowały i puściły w obieg blisko trzy miliardy marek.

„Rozwiązując” w ten sposób wewnętrzne zagadnienie, finansowe Niemcy jednocześnie usiłują, jeżeli nie pokonać, to przynajmniej jakoś złagodzić kryzys walutowy i w tym celu stosują dwa środki: nadzwyczaj ściśle regulują swój rynek walutowy i zmuszają przemysłowców do wywozu.

Teraz znaleziono jeszcze jeden „sposób” do uniknięcia bankructwa: konfiskatę mienia żydowskiego. Dotarliśmy do jednej z istotnych przyczyn potwornych wypadków, które rozgrywają się w Niemczech. Do takich środków, dla których sumienie świata znalazło właściwą nazwę uciekają się władcy Trzeciej Rzeszy, by zapobiec groźnej im katastrofie. Oczywiście, że to ich nie uratuje, lecz może tylko odwlec bankructwo. Chociaż i to nie jest pewne: okurzenie świata na potworne przesładowanie setek tysięcy ludzi nie pozostanie bez następstw. Niemcy może wkrótce zobaczą, że właśnie przyśpieszyły swoją klęskę.

—Ambasador Francji w Berlinie Coulondre opuścił wczoraj wieczorem Paryż, udając się celem objęcia swego stanowiska do Berlina.

—Gwałtowny pożar zniszczył w Lille fabrykę manufaktury Ghevaerta, położoną w centrum miasta, oraz szereg okolicznych nieruchomości. Straty oceniane są na 10 milionów franków.

—Opublikowano sprawozdanie komitetu nansenowskiego, wedle którego w latach 1925-1937 komitet udzielił pomocy 1.300 tys. uchodźcom, z czego było 700 tys. Rosjan oraz 500 tys. Greków, Ormian i Bułgarów, zaś 100 tys. uchodźców innych narodowości.

ROLF NÜRNBERG

Lindbergh, Hauptmann i Ameryka

Autoryzowany przeł. A. Fryderyk Barthoway

67)

IV.

Jak grom z jasnego nieba spadła na lotnika oceanicznego w Kalifornii wiadomość o zaareztowaniu. Czyż to było jeszcze możliwe, czy mogło istnieć jakieś spóźnione zadośćuczynienie czy płk. Lindbergh nie stracił już wszelkiej nadziei? W małym jednopłatowcu leciał pułkownik, wraz z małżonką na zachód.

Wieczorem 25-go września wylądował pułkownik na lotnisku stanu New Jersey, w Trenton. Przenocował u płk. Schwarzkopfa.

Następnego dnia przebrał się płk. Lindbergh, po raz pierwszy od czasów, kiedy pisał figle jako kadet w Texasie. Nasunął jakąś czapkę głęboko na czoło, nasadził ciemne okulary, zarzucił szal dookoła szyi, nastawił wysoko kołnierz i w takim stroju siedział w pobliżu prokuratora Foleya, pomiędzy wielu detektywami, niejako jeden z nich. Pokój był na wpół przyćmiony, aby oddać oświetlenie, które wieczorem 2-go kwietnia 1932 pograżało Nowy Jork w półmrok. Zjawił się Hauptmann, nie wiedział z kim znajduje się w jednym pokoju. Lecz ta żyjąca bryła lodu, tak nazywali go detektywi, nie byłaby, zdaniem osób prowadzących śledztwo, nawet drgnęła. „Proszę się zbliżyć”, rzekł Foley. Hauptmann, spokojny i posłuszny, jak zwykle, nie opierając się nigdy, nie protestując, podszedł bliżej: „Proszę powiedzieć: Hallo, doktorze!” — „Trochę ciszej, trochę głośniej. Proszę się nieco cofnąć, teraz proszę powtórzyć to zdanie. — Ciszej. — Głośniej. Jeszcze raz. Dziękuję. — Można odprowadzić więźnia”.

Hauptmann wzruszył ramionami. Podniesiono stopy w górę. Płk. Lindbergh wstał, wyższy był od prokuratora, od inspektorów, od detektywów. Był taki opanowany jak zawsze. Prawie tak samo spokojnie jak oskarżony, patrzył na prokuratora Foleya. „To jest ten człowiek, nikt inny. To był człowiek, który 2-go kwietnia 1932 stał za rogiem cmentarza i zagadnął Condona słowami: Hallo doktorze!”

„Czy jest pan gotów zaprzysiąc to?” — „Tak jest”.

I w dzień później powtórzył płk. Lindbergh swe zeznanie krótko a dokładnie przed przysięgłymi okręgowymi stanu Nowy Jork.

Stanowi Nowy Jork mogły już wystarczać zeznania Perrona, Condona i Lindbergha. Był on tylko w możliwości wniesienia skargi z powodu wymuszenia. Za samo porwanie za śmierć dziecka miał odpowiadać stan New Jersey. Lecz także i New Jersey począł zbierać dowody. New Jersey przygotował się do podania wniosku o wydanie. Po wniesieniu skargi przez stan Nowy Jork zjawił się Hauptmann przed sędzią Pattersonem w sądzie w Bronx. Ten sędzia miał rozstrzygnąć, czy skarga była dość poważna, by zatrzymać Hauptmanna w więzieniu. Mieszkańcowi Kamieńca przydzielono teraz adwokata Fawcetta. Nie był to żaden lumen w swym zawodzie, lecz dzielny, energiczny człowiek.

„Oskarżony twierdzi, iż jest niewinny i ofiaruje 5.000 dolarów kaucji”. — Prokurator zaśmiał się. „Dla tego wypadku może wystarczyć najwyżej 100.000” — „Dobrze”, powiedział sędzia, prawie że obojętnie, „niech będzie 100.000”. — I znowu odprowadzono więźnia.

Wszyscy za nim patrzyli, zdumieni jego opanowaniem i małomównością. Zdawało się, iż nie jest w stanie wzruszyć tego człowieka. Od czasu jego aresztowania przesyłał każdą noc mocno i spokojnie, a kiedy pewnego razu spróbowano dodać mu do celi innego więźnia, znajdującego się w areszcie śledczym, wtedy ten ostatni, niejaki Leon Gardeau, opowiadał, że jego towarzysz odpowiadał na ciekawe wypania tylko lodowym spojrzeniem, wnet się położył i przez całą noc mocno spał. Cella Hauptmanna leżała na pierwszym piętrze więzienia w Bronx, z dala od wszystkich innych cel. Jej umeblowaniem była pryzma i miednica.

Jak dotychczas miał Hauptmann jedno tylko życzenie, chciał widzieć swe dziecko. Życzenie zostało spełnione i matka przyniosła 10-cio miesięczne baby do biura prokuratora. Tam spotkali się, Bruno Ryszard Hauptmann, jego żona i dziecko. Zdawało się, iż nie ma żadnych trosk o przyszłość, nie trawi go obawa o los. Posadził malca na kolanie, jak na koniu: „Hop, hop, jedzie, jedzie chłop...” Czy nie wzbudzały dreszczu te słowa, wypowiedziane przez człowieka, o którym niektórzy ludzie twierdzili, że zamordował inne dziecko? Z gotowością podał później dłonie na założenie kajdanków funkcjonariuszom policji, którzy mieli go z powrotem odprowadzić do celi i tymi skutymi rękoma, poklepał po ramieniu swą dzielną żonę.

Wielkie pytanie: Czy będzie się w październiku toczyć proces o wymuszenie przeciwko Hauptmannowi w Bronx, czy też uda się prokuratorowi stanu New Jersey zebrać na tyle materiału dowodowego, by wydanie przestępcy do Trenton było pewne? W stanie New Jersey pilnie pracowano. Zebrano materiał, zebrano dowody, uporządkowano wszystko, badano dokładnie każdy ślad, zagłębiano się w tę sprawę, wyjaśniano każdy szczegół, by potem móc użyć ten materiał jako dowody służące oskarżeniu. Dla władz New Jersey nie ulegało wątpliwości, że człowiek, który dopuścił się wymuszenia, musi zarazem być także i kidnaperem. Czy nie pokazał on pyjamy nocnej dziecka, czy pismo listów do Condona nie wykazywało tego samego charakteru, co pismo listu, pozostawionego przez przestępcę na parapecie okna w pokoju dziecinny? Czy nie wystarczały już nawet oświadczenia Köhlera i opinia Osborna, aby przynajmniej wszcząć proces? Lecz dowody Nowego Jorku i New Jersey zostały jeszcze wzmocnione. Można było dowiedzieć, że Hauptmann kupował często we firmie drzewnej w Bronx, można już było udowodnić, po dokładnym przejrzeniu jego konta, że podczas swych spekulacji stracił mniej więcej 6.000 dolarów

i zużył mimo to jeszcze dwukrotną sumę. Skąd więc miał pieniądze? I wreszcie jeszcze jedno zeznanie było do dyspozycji: Niemka, pani Aschenbach, gotowa była zaprzysiąc, że Hauptmann utykał około 1-go marca. Czy drabina nie była złamana? Czy nie zmiażdżyła ona głowy dziecku i czy przypuszczalnie nie zraniła nogi kidnapera? Czy doprawdy nie było dość dowodów, by je przynajmniej przedłożyć przysięgłym, by przynajmniej wytoczyć proces przeciw temu człowiekowi? Władze New Jersey dążyły do tego, by zwołać także swoich sędziów okręgowych, sędziów, przynależnych do dzielnic, w której dokonano porwania, dzielnicy Hunderton; mieli oni uradzić, czy należy wytoczyć skargę przeciw Hauptmannowi z powodu ciężkiego przestępstwa, jeśli nim było wymuszenie. Często odwiedzał teraz Fawcett swego klienta. Mówili o tym na co się zanoszą, jaka sprawa ma przybrać obrót. Fawcett oznajmił, iż wszelkimi siłami sprzeciwi się wydaniu go do Trenton, że odwoła się do wszystkich instancji. Hauptmann nie rozumiał początkowo jego zapалу. „Jestem niewinny”, powtarzał to prokuratorowi, detektywowi, prawnikom, obrońcy, swej żonie, swym przyjaciółom i wrogom. „Jestem niewinny, pieniądze otrzymałem od Izzydora Flischa, nie wiedziałem, że to były banknoty okupowe. I czy dlatego też nie jest obojętne, czy ma się tutaj toczyć proces o wymuszenie, czy też w New Jersey o porwanie?” — Fawcett popatrzył na niego ze współczuciem. „Jeśli New Jersey przeprowadzi sprawę o wydanie pana, wtedy nie wytoczy się przeciw panu proces o porwanie, lecz o morderstwo”. Hauptmann przestraszył się: „Jak to o morderstwo?”

Fawcett wyciągnął małą książeczkę i czytał: „Każda osoba, która włamuje się samowolnie i podstępnie do jakiegoś mieszkania, a to w zamiarze dokonania kradzieży i napadu, winna jest ciężkiego przekroczenia. Morderstwo, dokonane podczas popełnienia, lub usiłowania włamania, uważane jest za morderstwo pierwszego stopnia, bez względu na to, czy to zabójstwo zostało dokonane nieumyślnie, czy też celowo”.

Hauptmann stał bez słowa. Zrozumiał. W stanie New Jersey, podobnie jak w wielu innych stanach tego kraju, uchodził za mordercę ten, kto podczas włamania, spowodował wypadek śmierci. Surowa ustawa, ciężka ustawa. Wiedział, że za morderstwo pierwszego stopnia czeka sprawcę kara śmierci. — Czy myślał teraz o pytaniu które przed dwoma i pół laty zadał ktoś drowi Condonowi na cmentarzu, a które brzmiało: „Czy dostanę się na krzesło elektryczne, jeśli dziecko nie żyje?”

Fawcett podziwiał swego klienta. Nie mówiąc słowa, lecz niezmiennie stał przed nim, nieco bliźszy niż zwykle, lecz spokojny. Wreszcie po sekundach wahania, zebrał się, uśmiechnął się:

(C. d. n.)

Tabela loterii

Nieurzędowa z dnia 18 listopada

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stata dzienna wygrana z 5.000 padła na nr. 7696

Zł. 10.000 na n-ry: 93200 97748
Zł. 5.000 na n-ry: 13098
Zł. 2.000 na n-ry: 6435 33123 69561 84925

129826

Zł. 1.000 na n-ry: 435 20188 28836 40490 85559

128447

Zł. 500 na n-ry: 17785 18363 23319 40344 48528

57598 62975 75345 80487 81017 128543 137755

149294 159069

Po zł. 250 na n-ry: 1987 2550 3125 3505 4554

5033 5812 13272 13869 20711 29269 30451 37661

42933 47927 50872 54751 55143 57486 66235 71201

73017 82446 85949 89300 101729 104395 113287

115304 116223 119704 121186 121834 126349 126587

127537 130939 134783 141812 145722 147475 147683

149689 150505 152376 155357 156902 159059

Wygrane po zł 125

13 139 528 802 1444 559 2249 330 76 483

638 85 878 550 3123 36 279 397 4289 470

552 4 726 99 5136 225 83 362 510 772 883

6272 520 99 7017 32 54 517 690 991 8048

145 244 523 651 758 78 914 48 9056 72

133 381 478 684

10041 454 62 724 11002 155 232 928

12056 864 13410 547 79 781 14014 143 237

926 15619 77 848 16115 452 704 17176 904

18299 311 886 90 19225 310 69 927 36

20508 764 894 21114 304 60 22056 110

232 490 677 856 901 23007 205 843 24539

51 25052 227 68 856 26248 473 787 983

27117 907 28001 68 138 84 317 87 475 511

609 32 29143 6 459 695

30102 298 445 546 805 29 83 31118 52

267 518 21 610 53 95 708 947 32657 65 765

810 60 88 33019 184 200 74 355 492 660

792 869 34840 905 35727 36119 53 928

37045 379 485 600

38310 30 827 39187 205 747

40669 41137 277 445 576 42577 43199 369

863 44464 535 66 754 940 45388 998 46515

68 606 47437 701 48325 686 780 915 37

94 49712 68

50621 879 51091 556 955 52409 740 820

906 61 53264 378 580 698 54125 88 249

55396 833 67 56112 65 274 356 489 403 608

57169 574 636 852 976 58013 161 342 487

700 38 59197 426 818 967

60141 80 411 19 646 61165 229 640 62817

63345 63 445 600 64200 92 354 65002 217

62 638 92 724 66791 888 67135 256 68059

536 808 69 317 609

70413 774 827 64 71218 31 93 594 688

870 72450 645 783 808 73039 275 320 741

932 74422 75343 422 327 791

76175 614 23 77136 661 78280 694 870 995

79587 939 56 72

80050 81338 39 551 673 778 82005 78

144 327 83045 48 579 778 84382 502 85069

359 585 86410 49 662 87213 422 784 940 59

88534 730 830 82 85400 825

90023 91089 239 565 969 92070 390 483

734 952 93187 414 636 715 74 970 94616

701 82 900 95540 611 30 714 915 96361

438 48 97479 703 926 98199 704 897 99365

875

100219 41 101650 771 979 102092 143

471 629 917 24 103417 18 33 627 104021

667 105155 474 582 662 80 714 106232 363

408 556 871 107082 164 480 559 637 990

108282 580 849 109217 96 418 61 95 926

110213 331 492 519 737 92 111280

21292 768 85 113014 163 92 338 466

114049 932 115058 204 324 500 63 749

53 69 876 116092 251 47 372 721 889

117340 118442 755 119405 846 65 951

120168 525 121078 642 955 122190 323

712 23 123130 85 231 495 593 902 124874

125112 344 558 62 653 755 935 126845 905

76 127707 33 128271 317 609 829 129006

301 541 990

130680 131753 34 132140 521 619 823

133137 675 879 996 134301 135035 203 44

457 788 869 86 136072 466 858 137420 44

846 138069 306 593

140364 751 141137 337 73 489 543 142097

206 469 584 630 143010 184 814 17 963

144340 421 677 820 145068 901 146039 471

766 147136 516 28 94 690 148135 427 97

149260 304 30 777

150091 243 319 413 515 632 754 69 851

151225 99 647

152792 904 47 153387 447 154006 159 451 556 649

88 155193 625 75 156030 266 78 157073 157 318

833 98 600 158230 771 159071 103 247 795

Wygrane po zł 62.50

133 552 607 9 871 900 1030 168 499 2226

414 61 960 3224 427 530 69 774 4097 201

715 810 915 70 85 5046 124 552 687 6170

220 42 354 83 601 7042 102 44 275 307 52

81 513 625 912 8142 221 71 348 509 82 606

826 9127 234 364 433 915 77

10857 943 11085 173 272 302 3 92 457 715

12136 352 844 66 78 13028 212 393 584 690

882 929 57 14013 58 274 343 4 92 612 727

70 871 941 15029 595 716 918 24 16151 271

721 864 83 953 95 17260 18067 200 435 660

2 802 998 19051 3 91 140 1 286 382 636

870 82

20666 21023 164 203 369 70 404 76 503

607 58 72 807 83 929 22186 251 316 454

716 23064 167 285 322 469 874 24079 363

86 440 63 536 74 941 25057 141 282 377

813 921 53 98 26200 402 3 43 516 22 827

913 65 27008 87 352 28123 432 29486 568

716 35 843

30166 72 83 278 372 403 560 9 90 968

31019 30 55 105 211 29 487 859 32010 119

376 7 420 53 64 574 604 745 33129 413 539

695 801 34004 34 94 225 311 14 457 537

99 35280 309 455 36220 69 613 58 87 888

885 37063 135 364 426 748

38038 610 59 930 79 39108 426 38 513 623

67 815 913

40872 312 34 428 31 856 41098 230 450

855 63 42509 37 44 664 90 833 43081 762

847 951 62 44009 22 481 619 796 45012 61

96 157 647 48 813 57 64 46104 247 368 427

753 47070 128 64 987 770 956 48059 184

427 95 633 761 909 42 89 49322 416 90 743

50136 221 424 526 60 51065 316 501 52102

301 75 927 53121 78 438 564 637 54033 88

119 492 664 766 989 5031 218 382 495 624

56039 171 443 851 57224 375 599 58163 86

246 874 913 59114 452 950

60539 627 951 61105 699 858 943 62034

94 97 648 89 846 76 63302 489 862 64029

339 240 446 89 525 42 56 876 65201 810 25

66017 63 80 115 22 255 60 379 486 647

76 67441 631 780 870 72 964 68077 120 269

316 84 69016 348 737 53 925 63

70152 324 71074 100 63 355 609 929 72208

90 315 572 90 659 73093 389 475 94 74179

226 425 75283 464 572 756 820

76099 253 472 731 80 957 77582 78006 47

64 76 107 204 419 501 704 830 47 93 79121

512 731 815

80366 514 54 635 700 26 28 835 91 81100

793 832 87 946 82291 324 683 752 83909

18 59 84025 216 323 567 662 769 835 85112

411 588 86451 845 998 87081 600 731 977

88318 502 696 715 99 850 907 89091 234

512 55

90187 378 95 643 64 91001 30 118 351

451 627 825 954 92009 45 80 394 538 915

93040 520 751 909 94188 323 445 642 85

87 975 95037 135 389 485 766 69 72 96063

366 494 98 97153 655 485 782 98204 23 46

423 73 693 730 60 833 99003 74 346 61 507

35 676 906

100045 99 135 101181 248 393 997 102099

128 524 697 736 849 92 103221 896 732 890

95 104011 105 105015 60 412 612 31 828

917 106206 62 666 794 96 107053 663 784

878 83 999 108619 711 65 834 38 109060

432 989

110693 851 111196 844 768 821 912

112043 155 217 365 791 131014 204 877

114216 813 936 92 115417 63 621 116028

133 991 117123 292 46 569 909 118078 357

530 6 845 910 119355 863

120118 220 472 524 764 121487 634 877

912 44 122374 447 817 945 62 1

WIEDEŃ UMIERA

Tragedia dawnej stolicy naddunajskiej

Wiedeń, w listopadzie.

Jeszcze niedawno w gazetach europejskich bardzo często ukazywały się wiadomości z Wiednia. Prawda, że od chwili okupacji Austrii przez Niemcy, Wiedeń przestał być wielkim centrum polityki międzynarodowej, zdawało się jednak, że przez dłuższy czas po zostanie on wielkim miastem. Tymczasem tak nie jest. Wiedeń stoczył się do poziomu prowincjonalnych miast niemieckich i tak samo o nim się mówi jak o Kolonii, Stuttgarcie czy Frankfurcie.

Jedynie, co urosło w Wiedniu od pamiętnego marca — to przemysł wojenny. Wszystko, co związane jest z wojną — kwitnie, wszystko inne — zamiera.

Co mówią o tym wszystkim wiedeńczycy? Nie mówią nic, bo mówić nie wolno.

Brutalna władza

Mieszczanstwo wiedeńskie było najbardziej plotkarskim i beztroskim środowiskiem Europy. Wiedeńczyk nigdy nie był zadowolony w stu procentach. Zawsze znajdował jakąś dziurę w całym. Ale jego łagodna krytyka, jego złośliwość, pomieszana z dobroduszością, prowadziła zawsze do akceptowania tego, co jest.

Otóż nagle ten sam wiedeńczyk znalazł się w sytuacji strasznej. Prusacy nie rozróżniają pomiędzy dowcipem a propagandą. „Ge-stapo” potrafi za byle anegdotę złapać niewinnego plotkarza wiedeńskiego i odstawić wprost do obozu koncentracyjnego. Brutalność polityki politycznej w Austrii jest daleko większa, aniżeli w Niemczech.

I dystans między ludnością a władzami państwowymi jest dalszy i bardziej wypełniony nienawiścią.

Niedoścignione marzenie

Austriacy spodziewali się wszystkiego, ale nie tego co jest. Ich niedoścignionym marzeniem jest, aby wyzwolić się, zawrócić z powrotem koło historii. Ale to się nie da zrobić! Maszyna narodowo - socjalistyczna

schwyciła już społeczeństwo austriackie między swoje koła i tryby, miażdży je w tym celu, aby przekształcić je na swoją modłę...

Na starsze pokolenie hitlerowcy machnęli ręką — to pokolenie jest nie do zdobycia. Niechaj „stare mamuty” wymierają. Natomiast młodzież wychowywana jest w duchu pogardy i nienawiści do wszystkiego, co jest staro - austriackie. Partia chciałaby przekształcić tych młodych Austriaków na modłę pruską. Chłopca albo dziewczynkę wychowuje się w ten sposób, aby osłabić wpływy domu i obrzydzić ojca i matkę. Młodzież wychowuje się antyreligijnie. Kościół katolicki przedstawiony jest, jako największy wróg narodu niemieckiego, z którym należy walczyć. Tylko w ten sposób można sobie objaśnić skandaliczne wybryki młodzieży przeciwko kardynałowi Innitzerowi.

Pustki

Narodowi socjaliści, dając młodzieży austriackiej nowy światopogląd, jednocześnie nie dają jej z czego żyć. Wszystko, z czego żyło dotychczas mieszczaństwo wiedeńskie, upada. Handel detaliczny robi bokami. Po chwilowym ożywieniu, spowodowanym przez różnicę cen niemieckich i austriackich, po na jeździe klientów niemieckich na Wiedeń — dziś wszystko stoi pustkami. Drobnie warsztaty rzemieślnicze stoją nieczynne. Tak zwane „artykuły wiedeńskie” — drobna galanteria, wyroby skórzanego, modniarskie, perfumeria — wszystko to ani zipie. Ten drobny przemysł austriacki nie może wytrzymać konkurencji z wielkim przemysłem Rzeszy. Dawniej Wiedeń bił Berlin swoim wytwornym gustem. Wiedeń eksportował na cały świat z wyjątkiem Niemiec. Bo w Niemczech jest mało gustu i nikt się na rzeczach wiedeńskich nie poznaje! Dlatego położenie warsztatów, wyrabiających owe typowe wiedeńskie artykuły jest tragiczne.

Wiedeń liczy jeszcze dzisiaj na zdobycie rynków eksportowych w dawnym basenie naddunajskim po unormowaniu się jako tako

warunków politycznych i gospodarczych i zawarciu przez Rzeszę nowych traktatów handlowych z uwzględnieniem Austrii. Ale te nadzieje — to zdaje się słomka w ręku tonącego. Wiedeń jest gospodarczo „ugotowany”.

Z operetką czy bez operetki

Drugim wielkim źródłem, z którego utrzymywała się Austria, była turystyka. Nie trzeba dodawać, że ubiegły sezon letni zawiódł całkowicie, a nadchodzący zimowy — będzie jeszcze gorszy. Zwykle już teraz, w listopadzie, wpływały z zagranicy listowne zamówienia do hoteli i pensjonatów na pokoje w okresie świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku. Obecnie nie ma dosłownie ani jednego zamówienia. Owszem, przyjedzie trochę Niemców z Rzeszy, ale z tych gości nie można żyć.

Partia narodowo - socjalistyczna zlikwidowała operetkę we Wiedniu. Powiadają, że to jest żydowska forma twórczości scenicznej - muzycznej. Wiedeń jest smutny. Ale byłby smutny również wtedy, gdyby nie zamknięto operetki. Bowiem całe życie w tych warunkach jest ciężką, koszmarną tragedią - operetką.

Ministerstwo zaopatrzenia nie zostanie utworzone

London. 19. 11. PAT. Debata parlamentarna nad orędiem królewskim otwierającym nową sesję parlamentu została we czwartek wieczorem zakończona odrzuceniem uzupełniającej poprawki liberalnej, domagającej się utworzenia ministerstwa zaopatrzenia wojennego. Za poprawką liberałów głosowało 130 posłów opozycji — liberałów, Labour Party i 3 posłów konserwatywnych, w ich liczbie Churchill. Minister Eden głosował z większością rządową za odrzuceniem poprawki. Większość ta wyniosła 326 posłów. Chamberlain zamykając debatę, oświadczył, że przebieg dyskusji w Izbie bynajmniej nie wykazał, by ewentualne ministerstwo zaopatrzenia wojennego mogło uzyskać lepsze i bardziej szybkie rezultaty. Wymagania nagłe są już obecnie załatwiane przez komitet obrony imperialnej, wymagania mniej pilne, jak na przykład zaopatrzenie w surowce i niezbędne materiały nie wymagają specjalnego ministerstwa, albowiem, jak narazie, dostawa surowców i niezbędnych materiałów nie ulega żadnym zatrzymaniom.

ANDRE BIRABEAU

DOWOD MIŁOŚCI

— Ma pan ochotę wziąć jutro udział w wycieczce do wysp? Jest tam cudownie. Rybacy nie mają łodzi motorowych. Ale to lepiej. Zagiel jest o wiele przyjemniejszy. Nie uwierzy pan, jak to rozkosznie dawać się unosić wodzie.

Tak mówiła Krystyna Baudry-Bouchet, ładna dwudziestoletnia panna, patrząc spod nawpół zamkniętych powiek na Michała Laroc, nieodstępno swego partnera na placu tenisowym.

Mężczyzna, wrażliwy, wyczuwając jej sympatię dla siebie, upajał się nią w duszy.

— Milczenie jest znakiem zgody — ciągnęła rozmówczyni jego dalej — zgoda zatem, nieprawdaż? Zorganizuję tę wycieczkę. Pan wraca do swego hotelu? Dam panu telefonicznie znać o godzinie spotkania się w zatoce. Do jutra!

Michał Laroc uściśnawszy podaną sobie rączkę, oddalił się ze swą rakietą pod pachą. — Czuł się lekki. Więcej niż odmłodzony. Młody. Czyż nie zabrał się jak młodzieniaszek do gry w tenisa? Nie śmiał się bez przyczyny? Nie myślał z bijącym sercem i błyszczącymi oczyma o przyszłości, gdyż cudowną tą przyszłością była Krystyna.

Michał Laroc opuścił willę państwa Baudry-Bouchetów z romantyczną piosenką na ustach

Na drodze gwałtowny zimny wiatr północno-zachodni zaskoczył go brutalnie. Jeden z tych osławionych mistrali marsylskich, zrywających się nagle z wściekłością huraganu i cichnących równie prędko.

Kiedy Michał śpieszył do willi Baudry-Bouchetów przed dwiema godzinami zaledwie, gałęzie mimoz i liście oleandrów nieruchome były jak kot czatujący na biedną myszkę. Morze zaś tak gładkie jak tor wyścigowy lub tafla zwierciadłana. Podczas gdy teraz drzewa wyginały się niczym człowiek podnoszący w górę łokieć pod groźbą ciosu w głowę i poirane w okamgnieniu morze najeżone było skibami o białych grzbietach. Na jego wzburzonej powierzchni dwie czy trzy łodzie żaglowe walczyły zaciekle z bałwanami.

Ale Michał Laroc zapatrzonej w cudowną przyszłość z Krystyną parł naprzód z głową spuszczoną nie czując nawet smagania mistralu.

— Jakaś pani przychodziła tutaj i pytała o pana — oznajmił mu portier hotelowy — przed godziną mniej więcej. Mówiła, że wróci.

Michał Laroc kazał ją sobie opisać, jakkolwiek z góry wiedział, że była to Gilberta. Nie zdumiało go zbytnio, że dowiedziała się o jego adresie. Dziwniejszym natomiast wydało

mu się to, że ściagała go, narzucała mu się.

Czyż nie dał, do kroćset swemu notariuszowi instrukcyj regulujących sprawę rozstania z nią?

Gilberta czuła się widocznie dotkniętą tym, że uciekł bez pożegnania, pozostawiając tylko lakoniczny list na stole. Uważała prawdopodobnie, że taka długotrwała idylla dawała jej prawo do porządnej kłótni przy ostatecznym rozstaniu. Skoro Michał pozbawił ją tej przyjemności, Gilberta przyjechała, by zrobić mu scenę tutaj.

— Wykosztowałaś się na drogę daremnie, moja pani — monologował Michał stukając pięścią w stół — wiesz, że nie dam się i kw!ta!

Ach! Miał jej dosyć. Stracił głowę dla niej gdyż piękną była jak Venus olimpijska. Wymagała, by skakał koło niej. Poróżniła go ze wszystkimi jego przyjaciółmi kolejno. Kłóciła się z nim trzy dni na cztery. Dąsała się całymi tygodniami. Dostawała spazmów o byleco. — Żądała bez końca pieniędzy.

Michał nie miał żadnych złudzeń co do tego, że Gilberta kochała nie jego osobę tylko pieniądze jego i przyjechała by podjąć próbę odzyskania ich.

Tak! Ale nic z tego. Nie miał żadnych powodów być słabym. Nie pragnął już tej kapryśnicy o zimnym sercu. Miał jej dość mimo, że była piękną. Bo uroda może uprzykrzyć się, tak jak można przywyknąć do brzydoty.

Miał natomiast powód być silnym... Ta czarująca i przemiła Krystyna Baudry-Bouchet, poznana przed tygodniem i patrząca nań mi-

O wszystkim po trochu...

Bajka o tygrysie, którego stratoowało stado wołów. — „Uczenica Paderewskiego”. — Raport policyjny w Moskwie. — Chamberlain o sławie

Z okazji kongresu francuskiej partii radykalnej w Marsylii „Vendemiaire” wydał specjalny numer, poświęcony historii partii. M. in. pismo przytacza następujący fakt:

— W wyniku interpelacji Brianda w parlamencie upadł gabinet Clemenceau. Następnego dnia w jednym z pism humorystycznych ukazała się karykatura: na tronie siedzi Briand, opierając nogi na skórze tygrysa. (Jak wiadomo, Clemenceau miał przezwisko „Tygrys”).

Gdy pokazano Clemenceau ten rysunek, „Stary Tygrys” natychmiast usiadł przy biurku i napisał list do Brianda. List zawierał tylko jedno pytanie:

„Czy zna pan, drogi przyjacielu, arabską bajkę o tygrysie, którego stratoowało stado wołów?”

* * *

Mistrz Ignacy Paderewski przebywa obecnie jak wiadomo w Szwajcarii. Pewnego dnia spacerował on po ulicach Lozanny. Naraz usłyszał dźwięki pianina, dochodzące z parterowego mieszkania jednego z domów, przy wejściu którego widniał napis:

„Emma Linier, nauczycielka gry na pianinie. Lekcja — 1 frank”.

Pani Linier grała nokturn Chopina, fałszując niemiłosiernie. Paderewskiego poderwało. Nie namyślając się wszedł do mieszkania. Nauczycielka poznała natychmiast genialnego pianistę. Paderewski usiadł przy pianinie i zagrał nokturn Chopina, wskazując nauczycielce, jakie popełniała błędy.

W dwa dni później spacerował on po tej samej ulicy i przechodząc koło domku nauczycielki ujrzał następujący napis:

„Emma Linier, nauczycielka gry na pianinie, uczenica Paderewskiego. Lekcja — 5 fr.

* * *

Andre Maurois opowiada na łamach tygodnika „Marianne” o swych spotkaniach ze zmarłym niedawno znakomitym pisarzem angielskim Galsworthy’em. Galsworthy był człowiekiem bardzo grzecznym i uprzejmym dla wszystkich. Jednej kategorii ludzi tylko nie znośił — tłumaczy. Przyczyną tej dziwnej antypatii był następujący fakt:

— Przed kilkunastu laty Galsworthy spotkał się ze znanym obecnie tłumaczem arcydzieł literatury angielskiej na język niemiecki, panem M.

M. pracował wówczas nad przekładem po-

wieści Galsworthy’ego. Pisarz w rozmowie zapytał go:

— Dlaczego pan nie przekłada na język niemiecki naszych utworów klasycznych? Naprzykład — Miltona. Nad tym warto popracować.

Niemiec dobroduszenie odpowiedział:

— Pan ma rację. Myślałem już o tym Szekspir, Milton.... Gdy zdobędę rutynę w przekładach mniej ważnych rzeczy, wówczas zabiorę się do czegoś przyzwoitego...

* * *

Marlena Dietrich w rozmowie z dziennikarzami angielskimi opowiadała na temat gry aktorek filmowych.

— Trzeba zawsze pamiętać — mówi gwiazda filmowa, — czy gra się dla mężczyzn, czy dla kobiet. Dla mężczyzn grać jest łatwo. Spojrzenie, uśmiech, jakiś charakterystycz-

ny ruch i męczyzna już jest pokonany, już spogląda na ekran zachwycenymi oczami. A kobiety są bardziej wymagające. Właśnie one są prawdziwymi naszymi sędziami. One tworzą nasze powodzenie i sławę, gdyż one prowadzą mężczyzn do kina...

* * *

Moskiewska „Prawda” przytacza raport policyjny, który wywołał wiele śmiechu na wet w Sowietach.

W rzece znaleziono topielca. Odwieziono go do prosektorium. Dyżurny policjant sporządził następujący raport dla swych władz:

— „Dnia xy w rzece znaleziono trupa nieznanego mężczyzny w średnim wieku. Żadnych oznak gwałtu nie znaleziono prócz dwóch obligacji pożyczki trzeciej pięcioletniej 1938 roku”.

* * *

Dzienniki angielskie donoszą, że po pokojowej likwidacji sprawy sudeckiej, Chamberlain otrzymał od pewnej damy list, w którym gratulowała mu ona sukcesu i życzyła, aby długo jeszcze cieszył się sławą.

Chamberlain odpowiedział jej:

— Sławą nie można się cieszyć. Mędrzec zna jej wartość, głupiec nigdy jej nie osiąga.

Postanowienia układu handlowego angielsko-amerykańskiego

Londyn, 19. 11. PAT. Podpisany w dniu 17 b. m. układ handlowy między Wielką Brytanią a St. Zjednoczonymi stanowi doniosły krok podjęty przez rządy obu krajów na drodze obniżenia barier celnych oraz jest poważnym przyczynkiem w dziele utrwalania pokoju i odbudowy gospodarczej.

Długotrwałe i skomplikowane rokowania zakończyły się porozumieniem, którego główne postanowienia przedstawiają się następująco: Układ obowiązuje od 1 stycznia 1939 r. na okres trzech lat, t. zn. do końca 1941 roku i po upływie tego czasu może być z 6-cio miesięcznym terminem wypowiedziany przez którąkolwiek ze stron. Tekst układu dotyczy głównie spraw związanych z koncesjami celnymi. Układ postanawia, że konwencja handlowa z r. 1815, która regulowała stosunki obu krajów przez przeszło 120 lat, pozostaje w zasadzie niezmienną. Nowy układ jednak przystosowuje postanowienia starej konwencji do potrzeb współczesnych. Przewidziana jest również możliwość wypowiedzenia układu w razie, gdyby nastąpiła daleko idąca zmiana w kursie dolara w stosunku do funta i o ileby obie strony po-

dokonanych konsultacjach nie były w stanie w takim wypadku dojść do porozumienia celem przystosowania układu do nowych warunków.

Ogólna wartość towarów importowanych przez Stany Zjednoczone z Wielkiej Brytanii wynosi około 40 miln. funtów; z tej sumy za 23 miliony funtów sprowadzane są towary podlegające opłatom celnym, a za 17 milionów towary wolne od opłat celnych.

Jeżeli chodzi o wyroby bawełniane, sprowadzane do Stanów Zjednoczonych, to zniżki wynoszą od 20—30 procent w stosunku do obecnie obowiązujących cel.

Jeżeli chodzi o pszenicę, to W. Brytania zniósła istniejące cło, które wynosiło około 2 szylingów na kwarcie. Koncesje te nie dotyczą jednak maki pszennej.

W. Brytania zgodziła się również na utrzymanie wolnego od cła importu szynek, do której to sprawy Stany Zjedn. przywiązują wielką wagę, oraz zwiększyła obecny kontyngent importowy. Ustępstwo to nie wpłynie jednak ujemnie na sytuację producentów brytyjskich, którzy zabezpieczeni są specjalnymi gwarancjami skarbowymi.

łym okiem będzie żonczką wymarzoną dla niego...

Pukanie do drzwi przerwało bieg pogodnych myśli Michała Laroc.

— Proszę! — zawołał mocnym i zdecydowanym głosem.

Weszła Gilberta.

— Oh! — padł okrzyk przerażenia z ust mężczyzny. Gdyż młoda kobieta miała wygląd na prawdę opłakany: była blada, szminka na jej twarzy nie miała zwykłej gustownej precyzji, jak gdyby Gilberta wodziła na chybił trafił puszkiem.

Ona, która trawiła codziennie godziny całe u fryzjera i poprawiała stale misterną swoją undulację uważnym i pieszczotliwym ruchem wskazujących palców, miała teraz rozwichrzona włosy — rzekłbyś plądrowała w nich sto fazy zdenerwowanymi rękoma.

Piękne jej oczy były bez blasku. Ramiona miękko opuszczone w jakimś desperackim geście. Chwiała się na nogach. Całe jej ciało, to dawne wyniosłe posagowe ciało wyglądało zużone i złamane.

— Michale!... Przyszłam... — zaczęła bezsilnym omłdlałym głosem.

— Cicho! Cicho! Nie mów nic. Zrozumiałem — przerwał jej łagodnie.

Był głęboko wstrząśnięty. Bezmierna litość wzbierała w jego dobrym sercu. Oto co bolesny zawód zrobił z tej wyniosłej i zimnej na pozór Gilberty. Tydzień rozpaczy w osamotnieniu wystarczył, by piękne to ciało przeistoczyć w lachman.

— Tak bardzo kochasz mnie? — pytał szeptem

Gilberta opadła na fotel milcząc.

— Nie wiedziałem... — ciągnął cicho dalej — nie mam oczywiście prawa wobec tego...

Patrzył na nią skuloną z zamkniętymi oczyma na fotelu: ofiara! Jego ofiara!

Wzruszenie ogarnęło mężczyznę. Tak. Naturalnie, jeżeli Gilberta kochała go do tego stopnia, nie miał prawa porzucić jej.

Nagle zadzwieczał telefon. To Krystyna przy drugim końcu przewodu mówiła swoim kryształowym i melodyjnym głosem:

— Ułożyłam już wszystko, panie Michale — Jutro o piętnastej. Czy dogadza to panu?

— Pani daruje — odparł z bolesną rezygnacją — jutro nie będzie mnie tutaj. Muszę wracać do Paryża dziś jeszcze.

Minęło parę lat. Gilberta była po dawnemu nieznośna.

— Trzeba jej wybaczyć — pocieszał się nieśczęśliwy Michał — charakter ma przykry —

ale chłód jej jest pozorny. Kocha mnie w gruncie rzeczy. Pewien jestem. Widziałem!

Zdarzyło się niebawem, że zarówno na skutek rozrzutności Gilberty jak niefortunnnych spekulacji majątek Michała Laroc stopniał.

— Przykro mi bardzo rozstawać się z tobą, mój Michale — oświadczyła mu wówczas Gilberta — ale taka jak ja kobieta nie może żyć w nędzy.

Uśmiechnął się ze smutnym pobłażaniem.

— Po co mówisz to? — odparł — skoro wiesz dobrze, iż nie możesz rozejść się ze mną? Znamo kochasz mnie. Nie zapomnę nigdy twej zbiedzonej twarzy tam nad Morzem Śródziemnym, kiedy chciałem porzucić ciebie.

Gilberta wzruszyła ramionami.

— Powiem ci — rzekła z pogardliwym uśmiechem — co mi się przytrafiło tam, nad Morzem Śródziemnym: dowiedziawszy się od portiera twojego hotelu, że wrócisz za godzinę dopiero, nie wiedząc co zrobić z czasem, przyjechałam w porcie propozycję rybaka przejażdżki żaglowcem do wysp. Zerwał się mistrzał, gdy byliśmy na pełnym morzu. Jeżeli więc, biedny mój Michale, przyszłam do ciebie z włosami w nieładzie, mdlejąca i z popsutą szminką na bladości twarzy, to dlatego, że morską chorobą trapiła mnie przez całą godzinę!...

Ks. Weryński kandyduje do Rady Miejskiej

Obóz Zjednoczenia Narodowego Okręg Krakowski wydał komunikat prasowy następującej treści:

W dniu 18. XI. 38 r. J. E. Ks. Metropolita Dr

Adam Sapieha przyjął na audjencji członka Rady Okręgowej O. Z. N. Ks. Prof. Henryka Weryńskiego i udzielił mu pozwolenia na kandydowanie do Rady Miejskiej w Krakowie.

350-lecie gimnazjum Nowodworskiego

Program dzisiejszych uroczystości jubileuszowych

Dziś w sobotę odbędą się w Krakowie wielkie uroczystości związane z jubileuszem 350-lecia gimnazjum im. Bartłomieja Nowodworskiego pod wezwaniem św. Anny. Po nabożeństwie w kaplicy gimnazjalnej przy pl. Groble odbędą się zebrania poszczególnych roczników b. maturzystów. O godz. 11 w auli uroczyste zebranie członków Tow. Przyjaciół Liceum i Gimnazjum im. Nowodworskiego, po którym, w

południe nastąpi otwarcie wystawy pamiątek związanych z historią szkoły.

Popołudniu o godz. 16 odbędzie się w Teatrze M. przedstawienie sztuki Balickiego „Złoty król”, poprzedzone przemówieniem dyr. Lewickiego, a wieczorem w sali Strzeleckiej przy ul. Lubicz, odbędzie się zebranie koleżeńskie uczestników Zjazdu i sympatyków gimnazjum.

Tragiczna jazda pijanego szofera

Na szosie między Mszaną Dolną a Luboniem zdarzyła się w dniu 16 lipca b. r. wieczorem wstrząsająca katastrofa samochodowa.

W krytycznym czasie szofer samochodu półciężarowego niejaki Franciszek Krauzowicz z Nowego Targu jechał z Chabówki do Krakowa, wioząc, oprócz bagażu, kilku robotników, od których za przejazd pobrano po 2 złote. Krauzowicz, który był podchmielony jechał bardzo szybko, nie reagując na uwagi pasażerów, zastrawionych o swe życie. W pewnym momencie nastąpiło ostre otarcie się samochodu o furmankę chłopską, naładowaną drzewem. Wypa-

dek okazał się fatalny w następstwach, albowiem jeden z dragów, wiezionych na furmance, przebił bok samochodu i uderzył jadącego robotnika Michała Komisarczyka z taką siłą, że nieszcześliwy doznał pęknięcia mięśni wątroby i krwotoku wewnętrznego, skutkiem którego wyzionął ducha. Równocześnie ciężkie rany odniósł drugi pasażer Andrzej Kruszyna.

Oskarżony o nieumyślne spowodowanie śmierci szofer Krauzowicz stanął przed Sądem Okr. w Krakowie. We wyniku rozprawy sędzia mgr. Pykosz skazał osk. Krauzowicza na 1 rok bezwzgl. więzienia. Oskarżał prokurator Leski.

Echa krawej zbrodni na weselu

3 bracia-zabójcy skazani na więzienie

Przed trybunałem Sądu Okręgowego na sesji wyjazdowej w Chrzanowie stanęli trzej bracia Stanisław, Józef i Piotr Oskowie oskarżeni o zabójstwo Wojciecha Kuli, dokonane w sierpniu br. w Jeleniu koło Jaworzna na weselu w mieszkaniu Wilkosza.

S. p. Kula w czasie bójki padł pod morder-

czymi ciosami noża zadany mi przez Stanisława Oskę przy pomocy jego braci.

Sąd pod przewodnictwem s. dr. Konopki po przesłuchaniu 20 świadków i wywodach prokuratora oraz obrońców skazał Stanisława Oskę na 12 lat więzienia, Józefa Oskę na 5 lat więzienia oraz Piotra Oskę na 6 mies. więzienia.

Tajemniczy półksiężyc wśród stada rekinów

„Pułaski“ na śladach wstrząsającej tragedii morskiej

Gdynia, w listopadzie.

Podczas ostatniej podróży polskiego transatlantyku S/S „Pułaski“ z Ameryki Południowej do Gdyni, statek odkrył ślady jakiejś wielkiej tragedii, jaka rozegrała się na wodach Atlantyku.

Łódź na falach

Po opuszczeniu Dakaru w Afryce, gdzie „Pułaski“ zawinął w drodze powrotnej, oficer wachtowy, dyżurujący na mostku kapitańskim, spostrzegł na falach unoszącą się szalupę. — Przez szkła silnej lunety morskiej, — oficer stwierdził, że w szalupie nie ma żywej duszy, natomiast obok szalupy kotłuje się jakaś zbита i bardzo ruchliwa masa.

Nie bacząc na wzburzone fale, spuszczone na morze szalupę ratowniczą, do której wsiadło sześciu marynarzy pod dowództwem oficera.

Kiedy szalupa ratownicza znalazła się w pobliżu łodzi, członkowie ekspedycji spostrzegli z przerażeniem, że wokół opuszczonej łodzi wiruje cała masa niezwykle podnieconych rekinów... Bestie zaatakowały nadjeżdżającą szalupę. Załoga odparła atak ogniem ciężkich dział. Rekiny uciekły. Opustoszała łódź miała na dziobie znak półksiężyca w otoczeniu gwiazd oraz numer 852.

Szalupę wzięto na hol i wciągnięto na pokład „Pułaskiego“.

Sieci łajki

Znaleziono w niej cały komplet sieci do łowienia ryb, przynęty, bańki na wodę, naczynia oraz tytoń i kilka fajek. Zarówno opakowanie tytoniu jak i wykonanie tytoniu fajek wskazuje na to, że tragicznymi rybakami byli Arabowie. Z pewnych urządzeń szalupy, mia nowicie miejsc do siedzenia i wypoczynku w szalupie wynika, że załoga składała się z 6 do 8 ludzi.

Nie ulega wątpliwości, że tajemnicza szalupa nr 852 z półksiężycem w otoku gwiazd była świadkiem a może nawet terenem jakiejś tragedii, którą przeżyła załoga, zanim pożarły ją rekiny. Na krawędziach burty widoczne są ślady, pozostawione przez ostre zęby rekinów. Nieszczęśliwi musieli stoczyć tragiczną walkę.

Jest w tym wszystkim dużo niejasności: dlaczego załoga zginęła, skoro szalupa nie była przewrócona? Czyżby rekiny powciągały rybaków do morza?

Nie ulega wątpliwości, że łódź z rybakami arabskimi wyruszyła na połowy z okolic Dakaru.

Tragiczna walka

Niewątpliwie napadnięci bronili się rozpaczliwie przez długi czas, rażąc potworne pascze wiosłami. Krucha broń została strzaskana i obłąkana załoga nie mogła uciec z żarłocznego

Żydzi Wyborcy!

Składajcie podpisy na listę kandydatów Reprezentacji Zjednoczonego Żydostwa w Krakowie, dziś o godz. 6—9 wiecz., w lokalach:

- 1) Wyborcy Okręgu II — w lokalu „Hitachduth“ Sarego 11. II. p.
- 2) Wyborcy Okręgu IV — w lokalu stow. „Wizo“, Szewska 4.
- 3) Wyborcy Okręgu VII — w lokalu „Jesodej Tora“, Dietla 4.
- 4) Wyborcy Okręgu VIII — w lokalu Egzekutywy Syjonistycznej Wielopole 9.
- 5) Wyborcy Okręgu IX, X — w lokalu Org. „Hatechijah“, Limanowskiego 18.

Rabin bełzki w Krakowie

Wczoraj przybył do Krakowa rabin bełzki Rokach, który zatrzyma się w Krakowie przez kilka dni. Na czas pobytu w Krakowie rabin bełzki zamieszkał przy ul. Dietla 14.

Zegadłowicz osiedlił się w Radomiu

W Radomiu osiedlił się na stałe wraz z rodziną znany literat Emil Zegadłowicz. Emil Zegadłowicz mieszkał dotąd stale w Gorzeniu pod Wadowicami.

Sfałszowane świadectwo lekarskie

Krakowski robotnik Kazimierz Pawlik odpowiadał przed Sądem Okręgowym za to, że w celu uzyskania odszkodowania od swego pracodawcy, sfałszował świadectwo lekarskie z podpisem dra K. Birkenfelda. Osk. Pawlika skazano na 6 miesięcy więzienia, zawieszając mu wykonanie kary na 4 lata, ponieważ dotychczas nie był karany.

8 miesięcy więzienia za ułatwienie kradzieży

Sąd Okręgowy w Krakowie rozpatrywał sprawę Emila Saganiaka i Heleny Kwiatek z Krakowa. Akt oskarżenia zarzucał im kradzież, oraz stawianie oporu władzy.

Dnia 12. VII. 1938 r. na „tandecie“ w czasie odbywającego się targu skradziono Władysławowi Marcowi portfel z kwotą 40 złotych. Gdy Marzec wszczął alarm i chciał sprawcę przyłapać, przeszkodził mu w tym E. Saganiak, który go kopnął, zaś złodziej tymczasem uciekł. Na interwencję posterunkowego Saganiak stawiał opór przy aresztowaniu, w czym pomagała mu Kwiatek.

Sąd skazał Saganiaka na 6 miesięcy więzienia, zaś Kwiatek na 7 miesięcy, zawieszając tej ostatniej wykonanie kary na lat 3.

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO

Sobota, godz. 8 wiecz.: „Balladyna“.

TEATR ŻYDOWSKI, BOCHENSKA 7.

(Zespół warszawskiego „Teatru Nowego“)

Sobota, godz. 4 popoł. i godz. 8.45 wiecz.: „Symche Płachte“.

REPERTUAR KINOTEATROW

ADRIA: „Granica“ (Barszczewska, Wysocka, Samborski i in.).

APOLLO: „Chicago“ (Tyrone Power, Alice Paye, Don Ameche i in.).

ATLANTIC: „Korsarze“ (Fredric March) i „Bitwa na Broadwayu“ (Victor Mac Laglen).

LOPP: „Ósma żona Sinobrodzkiego“.

PROMIEN: „Druga młodość“ (Stępowski i Górczyńska).

SCALA: Jezebel (Bette Davis).

STELLA: „Skłamałam“ (Jadwiga Smosarska).

SZTUKA: „Ostrożnie profesorze“ (Harold Lloyd).

ŚWIT: „Ostatnia brygada“ (Barszczewska, Junosza-Stępowski, Sawan).

UCIECHA: Więzienie bez krat (w roli głównej Corinne Luchaire).

WANDA: „Czardasz“ Szöke Szakall, June Knight i in.)

wieńca. Po dniach głodu i zmęczenia, oraz walki na śmierć i życie — rybacy ulegli zwycięstwu. Nieszczęsną łódź rybacką przywieziono do Gdyni, gdzie stała się przedmiotem ogólnego zainteresowania i współczucia dla nieznanym ludzi morza.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

W. K. S. ORLĘTA UTRZYMAŁY MISTRZOSTWO POLSKI

Gąssowski zgłoszony został we właściwym terminie

Przed kilku dniami podaliśmy wiadomość o trudności zweryfikowania lekkoatletycznych męskich mistrzostw Polski ze względu na niejasność w terminie zgłoszenia zawodnika Gąssowskiego do WKS Orłęta Dęblin.

Gąssowski był wprawdzie zwolniony z WKS. Legia Warszawa już 14 maja, ale potwierdzony został przez PZLA dopiero w dniu 2 sierpnia, a zatem po terminie mistrzostw Polski, które odbyły się 23 — 24 lipca. W tej sprawie PZLA zwrócił się do okręgu lubelskiego z prośbą o wyjaśnienie, kiedy Gąssowski został zgłoszony do WKS Orłęta.

Sprawa ta została całkowicie wyjaśniona i nic nie stoi na przeszkodzie w zweryfikowaniu mistrzostw Polski według rezultatów, t. zn. Orłęta zajmą definitywnie pierwsze miejsce w mistrzostwach Polski przed Warszawianką, Polonią itd. Oto okazało się na zasadzie wyjaśnień zarządu okręgu lubelskiego i WKS.

Orłęta, że Gąssowski został zgłoszony do WKS Orłęta w dniu 6 czerwca, a zatem już w 3 tygodnie po otrzymaniu zwolnienia z Legii. Karta jego została natychmiast posłana do okręgu lubelskiego, który następnie posłał ją do PZLA.

PZLA wprawdzie zatwierdził tę kartę dopiero 2-go sierpnia łącznie z całym szeregiem innych kart okr. lubelskiego, ale Gąssowski mógł już startować w barwach Orłęt 20 czerwca, gdyż regulamin o zgłaszaniu zawodników PZLA mówi wyraźnie, iż zawodnika uważa się za potwierdzonego o ile w ciągu 14 dni od daty zgłoszenia (w danym wypadku od 6 czerwca) nie nadejdzie żadna odpowiedź (np. odmowna) od PZLA. Ponieważ zatem PZLA nie zakwestionował karty zgłoszenia Gąssowskiego do WKS Orłęta, przeto Gąssowski mógł już w drugiej połowie czerwca startować w barwach WKS Orłęta, a udział jego na mistrzostwach był całkowicie prawomocny.

KANADYJSCY HOKEIŚCI ROZEGRAJĄ TRZY MECZE W POLSCE

Starania Dębu z Katowic w kierunku wprowadzenia do Katowic drużyny kanadyjskiej zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem. Onegdaj nadeszła odpowiedź na zaproszenie skierowane do sekretarza angielskiego związku hokejowego Aeherna, które jest jednocześnie przedstawicielem graczy kanadyjskich, zawierając dokładne propozycje ze strony Kanadyjczyków.

Kanadyjczycy zaofiarowali przybycie do Polski na 29, 30 i 31 stycznia dla rozegrania trzech kolejnych spotkań w Polsce. Za każdy mecz Kanadyjczycy zażądali stosunkowo bardzo skromną sumę 35 funtów szt., niezależnie od wyży-

wienia, hotelów oraz podróży od granic Polski do Katowic, oraz z Katowic do granicy polskiej.

Dąb oczywiście przyjął te stosunkowo bardzo dogodne warunki podyktowane przez Kanadyjczyków i potwierdził je. Mecze odbędą się w Katowicach na sztucznym lodowisku. Na razie wiadomo, kto będzie przeciwnikiem zespołu Smoke Caters, który, jak wiadomo, reprezentować będzie Kanadę na mistrzostwach świata. Niewątpliwie jeden z meczów rozegra drużyna Dębu, drugi reprezentacja Śląska, wreszcie trzeci zostanie być może wykorzystany przez PZHL dla reprezentacji Polski.

Niedzielne imprezy sportowe

Jutro, w niedzielę, odbędą się w Warszawie następujące imprezy:

O godz. 10 w lokalu PZPR — doroczne walne zgromadzenie Pol. Zw. Piłki Ręcznej.

O godz. 11 w lokalu Fortu Bema — mecz za pańniczy o drużynowe mistrzostwo Warszawy klasy A pomiędzy zespołami Fort Bema — Pasta.

O godz. 11 w lokalu Legii na stadionie Wojska Polskiego — mecz za pańniczy o drużynowe mistrzostwo Warszawy klasy A, pomiędzy drużynami Legia — Skra.

O godz. 10 w lokalu własnym przy ul. Nowy Świat 7 — obrady delegatów okręgów Pol. Związku Wychowawców Fizycznych.

O godz. 12 na stadionie Polonii międzymiastowy mecz piłki nożnej Warszawa — Łódź.

O godz. 12 w Cyrku Warszawskim towarzyski mecz bokserski Polonia Warta.

O godz. 10 w lokalu Fortu Bema mecz bokserski o drużynowe mistrzostwo Warszawy klasy B pomiędzy Fortem Bema — Polonią.

W Radomiu mecz bokserski o drużynowe mistrzostwo Warszawy klasy B pomiędzy drużynami Broń — Warszawianka.

W Karwinie towarzyski mecz piłki nożnej pomiędzy miejscową Polonią a Mistrzem Polski Ruchem.

W Trzycznie towarzyski mecz piłkarski pomiędzy miejscową Siłą a drużyną AKS z Chorzowa.

We Lwowie mecz bokserski o mistrzostwo Polski Lechia — Okęcie.

W Wilnie mecz bokserski o mistrzostwo Polski Elektryk — IKP.

W Poznaniu mecz bokserski o mistrzostwo Polski HPC — IKB.

W Lublinie mecz bokserski o mistrzostwo

Polski Lubelski WS — Wisła.

W Zawierciu towarzyski mecz piłkarski Cracovia — Warta Zawiercie.

W Gorzelicach (Hirschberg) mecz bokserski Wrocław — Śląsk Polski.

Z całego świata

Drużyna hokeja lodowego LTC Praga weźmie udział w tegorocznym międzynarodowym turnieju o puchar Spenglera w Davos.

W nadchodzącą niedzielę odbędą się dwa mecze piłkarskie reprezentacji Włoch i Szwajcarii. Pierwsze zespoły obu państw walczyć będą w Bolonii, a drugie — w Zurychu.

Jak wiadomo, znany austriacki napastnik Jerusalema przeniósł się na stałe do Francji. W związku z tym kierownictwo sportu niemieckiego wydało przepisy, które w praktyce uniemożliwiają powrót do Niemiec zawodowych sportowców emigrantów. Mianowicie w przyszłości każdy zawodowiec, który będzie chciał reamatoryzować się w Niemczech, zmuszony będzie do 2-letniej przerwy.

WYDZIAŁ SPRAW SĘDZIOWSKICH Krakowskiego Okręgowego Związku Tenisa Stołowego przyjmuje zgłoszenia do egzaminu na sędziów-kandydatów. Zgłoszenia przyjmuje sekretarz p. Freiman w poniedziałki i czwartki od godz. 14 — 16 (Przemyska 3, tel. 107-64).

Czerniowce 19. 11. PAT. W miejscowości Jiad w Siedmiogrodzie spadł z mostu do wody na rzece Bystrzycy samochód ciężarowy, wskutek czego utonęły dwie jadące na nim 17-letnie robotnice. Szofer i trzech innych robotników odniosło obrażenia.

— a to pan zna?

Kosztowny upominek

W związku z planem trzyletnim min. Reynaud — we Francji podróżowały znacznie papierosy, artykuły kolonialne, opłaty pocztowe i telefoniczne itp.

Na Placu Zgody spotykają się dwie paryżanki.

— Co ci ofiarował twój mąż na urodziny?
— Zatelefonował do mnie!

Małe złośliwości

— Cóż pani porabia dziś wieczorem?
— Idę do teatru na „Balladynę“
— Jakto, już zdaje się widziała to pani w zeszłym tygodniu?
— Tak, ale nie w tej samej sukni!

* * *

Jeden z kinoteatrów krakowskich wyświetla bardzo wzruszający film.

Po skończonym seansie przed lustrem w hallu staje jakaś utleniona dama i przy pomocy pudru i tuszu doprowadza do porządku zapłakaną twarz.

Nagle jakaś inna dama odpycha ją niezbyt delikatnie:

— Pani pozwoli... Ja też płakałam!

Yankee doodle

Do władcy Iraku zgłosili się dwaj finansisci zabiegający o koncesję naftową: Anglik i Amerykanin.

— Jeśli się nie mylę — powiedział monarcha do Anglika — jest pan poddanym brytyjskim?

— Mam zaszczyt....

— A pan jest poddanym amerykańskim?

— Poddanym? — obruszył się Jankes. — Nie, nie jestem poddanym! Jestem właścicielem części terytorium Stanów Zjednoczonych. Koncesję otrzymał Amerykanin.

Stać ich na to

Burmistrz pewnego miasta wezwał artystę T., aby polecił mu wykonanie kilku rzeźb, które miały ozdobić wnętrze gmachu teatralnego. Rzeźbiarz proponuje grupę dziewięciu muz.

— Świetnie — godzi się burmistrz — tylko może pan zaokrągli liczbę muz do dwunastu, nasze miasto stać na cały tuzin.

Niemożliwe

Właściciel sklepu do subiekta:

— Słyszałem, jak pan właśnie do klientki mówił: „Nie, rzeczywiście, jużśmy dawno nie mieli“. Nie wolno panu w ten sposób mówić. Stałe musi pan odpowiadać: „Proszę bardzo, załatwimy to dla pani“. A o co właściwie chodziło tej pani?

Sprzedawca: Mówiła że już dawno nie mieliśmy słońca.